

Till

Medlemmarna i Anläggningsforum

*Föreslagna aktiviteter i denna Rekommendation är omhändertagna.
Uppföljning genomförd 2019-02-12*

Rekommendation att implementera förslagen i rapporten Minimering av riskkostnader i projekteringsuppdrag

Projektet "Minimering av riskkostnader i projekteringsuppdrag" är en del i Temaområde Produktivitet i Anläggningsforum. Ett centralt begrepp som har stor påverkan på produktivitetens utveckling är hantering av risker. Med detta avses både fördelning och balans av risker mellan parterna, såväl som att minska riskexponeringen. Ett sätt att hantera detta är att minimera riskkostnaden. I denna rapport "Minimering av riskkostnader i projekteringsuppdrag" har detta beskrivits både från perspektivet med långsiktiga risker som branschens aktörer måste agera och samverka inom såväl som risker och dess hantering i enskilda projekt. Med andra ord beskrivs både vad samarbetet behöver hantera med ett långsiktigt perspektiv, liksom åtgärder, som kan vidtas direkt i pågående projekt och implementeras i verksamheten. Implementering av ett arbetssätt att minimera riskkostnaden föreslås bestå av följande moment.

Branschgemensamt

- Anläggningsforum startar ett nytt Temaområde "Kompetens-och resursförsörjning" med syfte och inriktning att verka mot högskolor och universitet för att påverka utformning av utbildningslinjer, kursutformning och kursinnehåll. Rådet utformar även ett introduktions- och vidareutbildningsprogram av kurser m.m. som genomförs branschgemensamt och/eller företagsinternt. Detta kursprogram ska som huvudsaklig inriktning vara inriktat mot styrning av projekteringsuppdrag, kontraktshantering, utformning av förfrågningsunderlag och kontraktshandlingar m.m. Vidare ska rådet verka för att skapa en långsiktig attraktivitet för unga medarbetare.

Omhändertaget av Anläggningsforum.

- ABK har ett stort behov av att revideras eftersom den är i många sammanhang erfarenhetsmässigt svag för att styra mot en bättre kvalitet avseende en leverans i ett projekteringsuppdrag. Parterna arbetar aktivt för att påskynda en sådan revidering inom BKK, men någon tidigareläggning har inte beslutats.

Omhändertaget av parterna. I dagsläget pågår omarbetande av AB/ABT. Någon tidplan för omarbetande av ABK är inte presenterad av BKK

Innovationsföretagen

- Innovationsföretagen utarbetar en ersättningsmodell som säkerställer att branschen framöver med bibehållen lönsamhet kommer att ha tillgång till kvalificerade medarbetare, som kan leda och genomföra uppdrag åt Trafikverket med optimerade, väl fungerande, kostnadseffektiva, miljö- och arbetsmiljöanpassade lösningar.

Omhändertaget av LOU och med flera parametrar i UppLev.

Trafikverket

- De Inköpsmallar avseende projekteringsuppdrag, som Trafikverket upprättar och förvaltar huvudsakligen i form av AF-mall och Mall för Uppdragsbeskrivningar, ska erbjudas att remisshanteras av Sveriges Byggindustrier och Innovationsföretagen.
Omhändertas kontinuerligt av Trafikverkets grupp som hanterar mallarna.
- Trafikverkets rutiner för "Val av affärsform" beaktar även "genomföranderisker" vid analys och val av affärsform.
Omhändertaget av Trafikverket i Inköpsmallarna.
- Trafikverket ska tillse att rapportens förslag till Guidelines omhändertas i syfte att vidta åtgärder för att minimera riskkostnader i projekteringsuppdrag. Dessa Guidelines är:
 - Tillse att de som upprättar Administrativa föreskrifter, AF och Uppdragsbeskrivningar, UB har uppdaterad erfarenhet av denna typ av beskrivningsarbete.
 - Utgå alltid från senaste version av mallar för AF och UB. Det tillförs mycket ny information vid varje uppdatering som sker två gånger per år. Följ mallen i dess olika moment och ändra aldrig i fasta texter. Så kallade "Egna lösningar" har visat sig ha en tendens till att skapa försämrade kalkylerbarhet och därmed risk.
 - En "kravstruktur" tas fram för uppdraget innan arbete med AF och UB inleds. Med kravstruktur förstås både kravnivåer i form av funktions- eller detaljkrav eller en kombination av dessa men även förutsättningar kring kalkylerbarhet såsom anbudsförutsättningar etc.
 - I samband med projektets riskanalys görs en genomgång av kravstrukturen för att identifiera risker kopplade till resp. risknivå. Dokumentation från denna riskanalys utgör underlag vid kvalitetssäkringen enligt nedan.
 - Ta fram förslag på åtgärder för hur uppkomna risker på resp. nivå skall hanteras. Dokumentationen av denna utgör också grund för kvalitetssäkring.
 - Upprätta AF och UB med beaktande av hur risker enligt föregående punkt skall beaktas och hanteras. Gäller huvudsakligen risker på nivå 2 och 3 och i viss mån nivå 4.
 - Välj affärsform, uppdragets uppdelning etc. med utgångspunkt från risker på nivå 4. Att lägga valet av affärsform i detta skede av processen med framtagande av förfrågningsunderlaget har mycket stor påverkan på möjligheten att minimera riskkostnaden, eftersom det innebär en sammanvägning av kravstrukturens kalkylerbarhet med affärsformen.
 - Tillse att det inte finns någon kvarvarande risk på nivå 5.
 - Kvalitetssäkra AF och UB. För risker på nivå 2 och 3 är "Systematic check" lämplig. För risker på nivå 3 och 4 samt att säkerställa att ingen kvarvarande risk finns på nivå 5 används "intelligent check". Kontrollmetoderna "Systematic" resp. "intelligent" check finns beskrivna i bl.a. Trafikverkets rapport "Beställarens kvalitetskontroll av beställda uppdrag".
 - Kvalitetssäkrad AF och UB skall ges en klarmarkering och "sign-off" i linjeorganisationen ovan beställarens projektorganisation. Med "sign-off" avses en kvalitetssäkring på denna nivå av översiktlig karaktär före signering.

- När Konsulten har erhållit uppdraget ska denne upprätta en projekteringsbeskrivning eller motsvarande. En kvalitetssäkrad version av denna översänds till Beställaren för synpunkter, varefter ev. oklarhet hanteras och klarställs.

Omhändertaget av Trafikverket i bla Inköpsmallar huvudsakligen UB-mallen samt utbildning i totalentreprenader och Renodlad beställare. Vidare har det tagits med i rapport avseende Byggplatsuppföljning

Jag rekommenderar medlemmarna i Anläggningsforum att snarast implementera resultaten i verksamheten.

Stockholm 2017-02-15 Uppdaterad 2019-02-12

Ali Sadeghi
Ordförande i Styrgruppen för Anläggningsforum

För mer information se Rapport "Minimering av riskkostnader i projekteringsuppdrag", 2016-11-14